

28. 8. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pokračování ságy Semenya: Podle ESLP Švýcarsko porušilo právo sportovkyně na spravedlivý proces

Dne 10. července 2025 vydal Velký senát Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) významný rozsudek ve věci Caster Semenya proti Švýcarsku. Soud rozhodl, že Švýcarsko porušilo právo Caster Semenya na spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech.

Klíčovým problémem posuzovaného rozhodnutí byl nedostatečný soudní přezkum tohoto rozhodnutí ze strany Mezinárodní sportovní arbitráže (CAS), která v minulosti vynesla rozsudek o zákonnosti pravidel omezujících účast sportovkyň s rozdíly v sexuálním vývoji (DSD) v ženských kategoriích. Toto rozhodnutí ESLP tak poprvé výslovně konstatovalo, že stát nese odpovědnost za to, jakým způsobem dohlíží na rozhodnutí sportovní arbitráže, pokud jde o základní práva sportovců.

Pozadí případu

Caster Semenya je jihoafrická atletka, dvojnásobná olympijská vítězka a trojnásobná mistryně světa v běhu na 800 metrů. Od počátku své kariéry čelila spekulacím a kontroverzím ohledně svého biologického pohlaví kvůli své výkonnosti a vzhledu. V roce 2018 přijala mezinárodní atletická federace World Athletics (dříve IAAF) nová pravidla, tzv. DSD (Differences of Sex Development) regulace, která stanovují, že ženy se specifickými DSD – tedy s mužským chromozomálním vzorcem (XY) a zvýšenou hladinou testosteronu – musí snížit tuto hladinu pod stanovený limit (5 nmol/l), pokud chtějí závodit v určitých ženských běžeckých disciplínách (400 m až 1 míle). Cílem pravidel bylo podle federace zachovat „férovost“ ženských soutěží.

Semenya tato pravidla odmítla respektovat, protože by to vyžadovalo dlouhodobou hormonální léčbu, která není medicínsky nezbytná a může mít závažné vedlejší účinky – jak fyzické, tak psychické. Tvrdila, že se jedná o zásah do její tělesné integrity, soukromí a důstojnosti, a že pravidla diskriminují sportovkyně, které se narodily s přirozeně vyšší hladinou testosteronu. V roce 2018 podala stížnost k Mezinárodní sportovní arbitráži (CAS) v Lausanne. CAS v roce 2019 rozhodl, že pravidla jsou sice diskriminační, ale že jsou „nezbytná, rozumná a přiměřená“ ve snaze chránit ženskou kategorii před biologickými výhodami některých sportovkyň s DSD. Tím její žalobu zamítl.

Následně se Semenya obrátila na ESLP, kde tvrdila porušení článků 6 (právo na spravedlivý proces), 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života), 13 (právo na účinné opravné prostředky) a 14 (zákaz diskriminace) Evropské úmluvy o lidských právech.

Rozsudek ESLP

Velký senát došel v rámci svého rozhodnutí většinou hlasů k závěru, že Švýcarsko porušilo právo Caster Semenya na spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Úmluvy. Soud konstatoval, že švýcarský federální soud provedl pouze velmi omezené přezkoumání rozhodnutí CAS – zaměřené výlučně na dodržení veřejného pořádku – což v případě, kdy jde o zásah do základních práv

sportovkyně, nestačí.

ESLP zdůraznil, že arbitráž před CAS je pro elitní sportovce fakticky povinná, neboť ji vyžadují pravidla mezinárodních sportovních federací. Pokud je tedy přístup ke státním soudům tímto omezen, musí soudní přezkum arbitrážního rozhodnutí splňovat nejvyšší standardy spravedlnosti – což se v tomto případě nestalo.

Soud zároveň uvedl, že nemá pravomoc zabývat se námitkami Semenzaové podle článků 8, 13 a 14, protože Švýcarsko v tomto případě nemá územní ani osobní působnost. Pravidla DSD totiž nejsou státní regulací, ale interními předpisy sportovní organizace World Athletics se sídlem v Monaku.

Význam rozhodnutí

Rozsudek ESLP sice neanuluje samotné DSD regulace, ale kritizuje nedostatečnou právní ochranu, kterou sportovci mají, pokud chtějí tato pravidla napadnout a ukládá státům, aby zajistily, že i soukromé rozhodčí systémy – jako je CAS – respektují základní lidská práva.

Tento případ posiluje zásadu, že ani profesionální sportovci nejsou mimo dosah mezinárodní ochrany lidských práv a otevírá zároveň zásadní debatu o tom, jak by měly být vyvažovány otázky genderu, medicíny, tělesné autonomie a rovnosti v elitním sportu. Rozsudek tak bude mít dle mého názoru dalekosáhlé důsledky pro sportovní regulaci, arbitrážní právo i samotné postavení sportovců.

JUDr. Bára Straková, LL.M.,
advokátka

AegisLaw

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1

Tel: +420 777 577 562

Email: office@aegislaw.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)